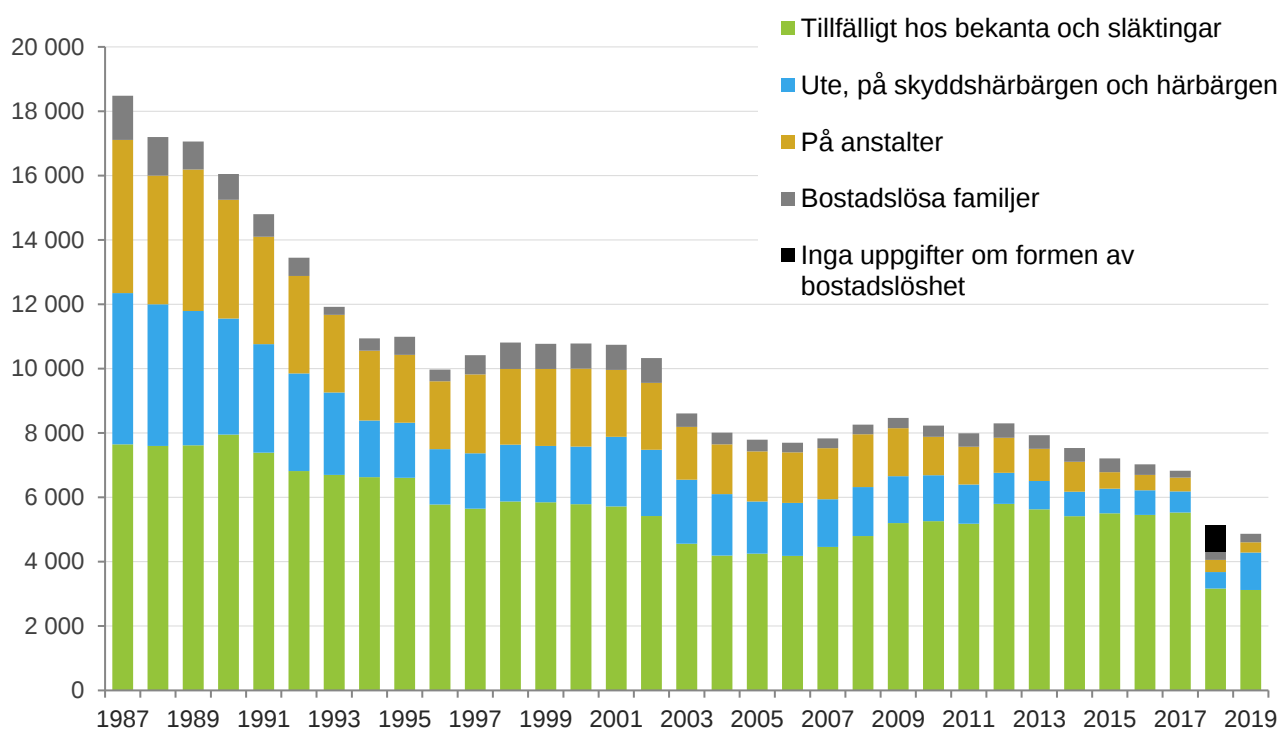

Utredning 2/2020

Bostadslösa 2019

17.2.2020

Figur 1. Bostadslösheten i Finland 1987-2019.

Innehåll

1	Bostadslösheten i Finland minskar fortsättningsvis.....	3
1.1	Bostadslösheten koncentreras till stora städer	3
1.2	Former av bostadslöshet och kategorier av bostadslösa	4
1.3	Kvinnornas andel av de bostadslösa ökar	4
2	Definitioner av bostadslöshet.....	6
Bilaga 1.	Bostadslösheten per kommun 2019.....	8

UTREDNING 2/2020: BOSTADSLÖSA 2019

Mer information:

Hannu Ahola,
bostadsmarknadsexpert,
fornamn.efternamn@ara.fi

Utredningen omfattar centrala statistikuppgifter över bostadslösheten i Finland år 2019. Uppgifterna grundar sig på ARAs bostadslöshetsenkät som 229 av Fastlandsfinlands 295 kommuner besvarade. I utredningen granskades olika former av bostadslöshet och olika kategorier av bostadslösa.

Bilaga 1 innehåller statistik över bostadslösheten år 2019 per kommun.

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA)
Dnr: ARA-08.02.00-2020-2

1 BOSTADSLÖSHETEN I FINLAND MINSKAR FORTSÄTTNINGSVIS

I slutet av år 2019 fanns det 4 600 ensamboende bostadslösa i Finland, vilket är 280 färre än år 2018. Bostadslösheten minskade för sjunde året i rad (tabell 1 och figur 2).

Både antalet unga bostadslösa under 25 år och antalet långtidsbostadslösa minskade för första gången till under 1 000 personer. År 2010 fanns ännu över 3 000 långtidsbostadslösa personer (figur 3). Det fanns 264 bostadslösa familjer.

1.1 Bostadslösheten koncentreras till stora städer

Tabell 1. Bostadslösheten i stora städer 2019.

	Bostadslösa 15.11.2019				Förändring 2018-2019, personer			
	Ensamboende			Bost.-lösa fam.*	Ensamboende			Bost.-lösa fam.*
	Bostads-lösa totalt	Lång-tidsbo-stadsl.	under 25 år		Bostads-lösa totalt	Lång-tidsbo-stadsl.	under 25 år	
Helsingfors	1678	325	265	130	-140	-156	-44	-4
Esbo	457	169	86	54	-90	11	-41	15
Vanda	272	14	28	8	44	-18	-4	-8
Åbo	433	20	96	24	-42	-3	-30	13
Tammerfors	323	29	72	8	93	-34	43	-4
Jyväskylä	156	46	37	1	-46	7	-35	0
Uleåborg	127	42	35	3	35	20	14	3
Kuopio	124	72	28	1	0	8	-3	0
Lahtis	16	0	2	0	4	-7	1	-2
Björneborg	55	13	16	0	-27	-9	7	0
Joensuu	51	10	22	1	-5	-6	3	1
Totalt	3 692	740	687	230	-174	-187	-89	14
Hela landet	4 600	961	850	264	-282	-200	-151	0

*) familjer med minderåriga barn och barnlösa par ingår.

Jämfört med år 2018 minskade bostadslösheten mest i Helsingfors, Åbo och Jyväskylä. I Vanda och Tammerfors ökade bostadslösheten bland ensamboende, medan långtidsbostadslösheten minskade. I Uleåborg ökade bostadslösheten såväl bland ensamboende, långtidsbostadslösa som unga. Långtidsbostadslösheten ökade också i Esbo, Jyväskylä och Kuopio (tabell 1).

I förhållande till befolkningsmängden fanns flest bostadslösa i Helsingfors: 2,6 bostadslösa per 1 000 invånare. Därpå följer Åbo (2,2), Esbo (1,6) och

Tammerfors (1,4). Helsingfors andel av de bostadslösa är 36% och huvudstadsregionens 52%.

Det fanns bostadslösa i 97 kommuner. ARAs enkät besvarades av 229 kommuner, svarsprocenten var 78. Kommuner där bostadslösheten i tidigare enkäter varit liten svarade inte. Uppgifter om bostadslösheten i kommunerna finns i bilaga 1.

1.2 Former av bostadslöshet och kategorier av bostadslösa

Två tredjedelar (3 120 personer) av de ensamboende bostadslösa vistades tillfälligt hos bekanta och släktingar. Andelen långtidsbostadslösa i den här kategorin var ungefär 19%.

Antalet personer som bodde utomhus, i trapphus och i skyddshärbärgen var 740. Antalet bostadslösa som bodde på härbärgen och boendeinrättningar var 430. Antalet bostadslösa som övernattade i anstaltsliknande enheter var 310. I genomsnitt var fjärde av dem som ingår i de här kategorierna har klassificerats som långtidsbostadslös (tabell 2).

Tabell 2. Former av bostadslöshet och kategorier av bostadslösa 2019.

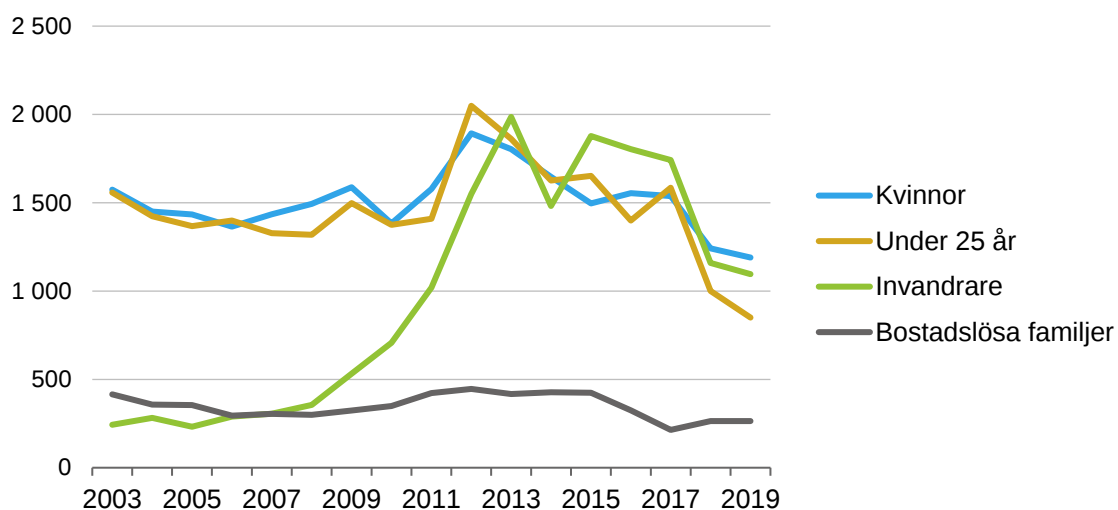
Former av bostadslöshet och kategorier av bostadslösa	Andel av		Andel av	
	Ensamboende	bostadslösa	Långtidsbostadslösa	bostadslösa*
Tillfälligt hos bekanta och släktingar	3 120	68 %	584	19 %
Ute, i trapphus, skyddshärbärgen etc.	739	16 %	177	24 %
På härbärgen eller boendeinrättningar	429	9 %	120	28 %
I anstaltsliknande enheter	312	7 %	80	26 %
Totalt	4 600	100 %	961	21 %
Bostadslösa kvinnor	1 190	26 %	215	18 %
Unga (under 25 år)	850	18 %	111	13 %
Invandrare	1 096	24 %	172	16 %

*) De långtidsbostadslösas andel av kategorin bostadslösa i fråga

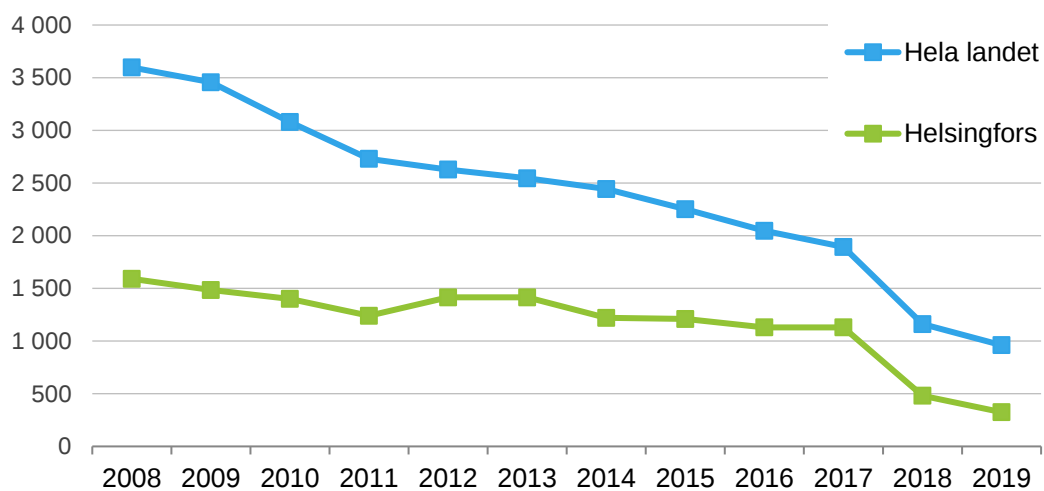
1.3 Kvinnornas andel av de bostadslösa ökar

Det fanns 1 190 bostadslösa kvinnor, vilket är 50 personer färre än 2018. Även om antalet bostadslösa kvinnor har minskat under de senaste åren, har kvinnornas andel av de bostadslösa ökat under 2000-talet från 17 % till mer än 26 % år 2019.

Det fanns 1 100 bostadslösa personer med invandrabakgrund. Det är 60 personer färre än ett år tidigare. Av de ensamboende och bostadslösa familjerna hade omkring en fjärdedel invandrabakgrund. I verkligheten torde antalen vara aningen större, eftersom alla kommuner inte separerar bostadslösa med invandrabakgrund från andra bostadslösa.

Figur 2. Bostadslösheten inom olika kategorier 2003-2019.

Figur 3. Långtidsbostadslösheten i Finland 2008-2019.

2 DEFINITIONER AV BOSTADSLÖSHET

Som **bostadslösa** definieras personer som inte har en egen bostad (hyres- eller ägarbostad) och som lever

1. ute, i trapphus, på s.k. skyddshärbärgen,
2. på härbärgen eller boendeinrättningar,
3. i boendeenheter av vårdhemstyp, rehabiliteringsenheter, sjukhus eller andra anstalter och
4. tillfälligt hos bekanta och släktingar på grund av avsaknad av egen bostad.

Med **långtidsbostadslös** avses en bostadslös person som har ett socialt problem eller hälsoproblem som avsevärt försvårar boendet, såsom skuldproblem, missbruksproblem eller psykiska problem, och vars bostadslöshet har dragit ut eller hotar dra ut på tiden på grund av att vanliga bostadslösningar och lämpliga stödtjänster saknas. Bostadslösheten är långvarig då den har varat minst ett år eller då personen upprepade gånger har varit bostadslös under de tre senaste åren. När det gäller långtidsbostadslöshet är behovet av hjälp och vård det viktiga, hur länge den har varat är en sekundär faktor.

Till kategorin personer som bor ” ute, i trappuppgångar, i s.k. skyddshärbärgen osv.” räknas personer utan stadigvarande bostad som vistas i tillfälligt skydd och rör sig från plats till plats.

Till kategorin personer som bor ”på härbärgen eller boendeinrättningar ” räknas personer som är inkvarterade i boenden som t.ex. härbärgen eller personer som mot en daglig betalningsförbindelse, oftast från socialväsendet, bor på t.ex. ett resandehem.

Till dem som bor ”i boendeenheter av vårdhemstyp, rehabiliteringsenheter, på sjukhus eller andra anstalter på grund av brist på bostad” räknas personer som bor till exempel i ett serviceboende för drogmissbrukare, på olika vårdinrättningar, skyddshärbärgen osv. Separata bostäder som hör till boendeservicen räknas inte med här. Personer som bor tillfälligt i sådana bostäder betraktas inte som bostadslösa.

Som *bostadslösa betraktas inte* personer som bor vid boendeenheter av vårdhemstyp och som:

- bor där permanent på grund av vård och som inte söker andra boendelösningar
- har ingått ett hyresavtal med vårdhemmet i fråga och med en annan boendeenhet av anstaltstyp.

Däremot *betraktas en person som bostadslös* som bor vid en boendeenhet av vårdhemstyp och som har ansökt om en hyresbostad.

Till dem som "bor tillfälligt hos släktingar och bekanta på grund av att de saknar bostad" räknas personer som enligt kommunens uppgifter eller enligt uppskattning bor tillfälligt hos släktingar eller bekanta eller flyttar från den ena till den andra och inte har en stadigvarande bostad. Till denna grupp räknas inte unga som bor hos sina föräldrar.

- Det kan antas att största delen av personer i kategorin som **tillfälligt bor hos släktingar och bekanta** är sådana vars boende kan ordnas inom ramen för den allmänna bostadsfördelningen ur det normala hyresbostadsbeståndet.
- Personer i kategorin som **tillfälligt bor hos släktingar och bekanta** bör i första hand *betraktas som långtidsbostadslösa* enligt klientskap inom socialväsendet, varvid man på basis av servicebehovet kan dra slutsatser om kriterierna för långtidsbostadslöshet uppfylls.
- Kategoriseringen kan också basera sig på andra "starka bevis" på långtidsbostadslöshet, t.ex. kännedom om personens tidigare boende/bostadslöshet.
- Tjänsteleverantörernas klientregister kan också innehålla uppgifter om sådana långtidsbostadslösa som får pension och därför inte är klienter inom stadens socialväsande. De kan även vara unga eller personer med missbruksproblem eller psykiska problem.

Vad gäller strukturen för enskilda (ensamboende) bostadslösa efterfrågas andelen **kvinnor**, **unga** (under 25-år) och personer med **invandrarbakgrund**. Med invandrarbakgrund avses alla ensamboende bostadslösa som inte är finska medborgare eller vars modersmål är något annat än finska eller svenska. Invandrarstatus kan kontrolleras i befolkningsregistret på basis av modersmål och födelseort.

Till kategorin "familjer eller par som i brist på bostad bor åtskilda eller tillfälligt inkvarterade" räknas en familj eller ett par som på grund av brist på gemensam bostad är särboende eller bor i en tillfällig inkvartering som ett resandehem, på hotell eller hos släktingar eller bekanta. Som bostadslösa familjer betraktas också familjer som bor på mödra- och skyddshem samt i krisbostäder. Här efterfrågas också *antalet barn som hör till familjen*. Dessutom efterfrågas andelen familjer med invandrarbakgrund av de bostadslösa familjerna.

BILAGA 1. BOSTADSLÖSHETEN PER KOMMUN 2019

Kommun	ensam-boende	långtids-bostadsl.	kvinnor	unga	invand-rare	familjer	familjer m. barn	par	familjer och par totalt
Helsingfors	1 678	325	559	265	602	70	141	60	130
Esbo	457	169	102	86	145	48	83	6	54
Åbo	433	20	91	96	98	11	14	13	24
Tammerfors	323	29	76	72	48	7	9	1	8
Vanda	272	14	106	28	107	3	0	5	8
Jyväskylä	156	46	34	37	17	1	4	0	1
Uleåborg	127	42	15	35	8	1	7	2	3
Kuopio	124	72	23	28	3	0	0	1	1
Kervo	71	0	14	9	6	0	0	0	0
Reso	61	0	10	6	4	0	0	0	0
Björneborg	55	13	13	16	5	0	0	0	0
Joensuu	51	10	13	22	4	0	0	1	1
Lojo	49	41	5	17	1	0	0	0	0
Träskända	47	17	8	9	2	1	3	1	2
Hyvinge	45	11	7	2	4	0	0	0	0
Nurmijärvi	45	0	15	18	0	6	0	0	6
S:t Michel	44	3	11	8	0	2	0	0	2
Borgå	34	29	3	5	0	0	0	2	2
Salo	32	15	8	4	10	0	0	0	0
Vasa	31	8	6	4	11	3	3	1	4
Riihimäki	26	2	2	2	1	0	0	0	0
Villmanstrand	25	16	3	8	0	0	0	0	0
S:t Karins	18	3	3	3	0	1	1	1	2
Brahestad	18	7	2	5	0	0	0	1	1
Nystad	18	2	1	3	12	0	0	0	0
Raumo	17	0	1	2	0	0	0	0	0
Kotka	16	2	1	2	0	0	0	3	3
Lahtis	16	0	4	2	0	0	0	0	0
Seinäjäki	16	6	4	3	1	0	0	0	0
Kyrkslätt	15	0	0	0	0	0	0	0	0
Vichtis	12	9	2	4	0	1	1	0	1
Kouvola	11	0	1	2	0	0	0	0	0
Tavastehus	10	1	0	4	0	0	0	0	0
Nyslott	10	3	3	0	0	0	0	0	0
Taivassalo	10	0	4	0	0	0	0	1	1
Torneå	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Tusby	10	0	2	0	0	0	0	0	0
Karleby	9	0	2	2	0	0	0	0	0
Lempäälä	9	0	1	1	1	0	0	1	1
Mäntsälä	9	0	2	2	0	0	0	0	0
Siilinjärvi	9	4	1	2	0	0	0	0	0
Pudasjärvi	8	1	0	1	0	0	0	0	0
Saarijärvi	8	7	3	1	0	0	0	0	0
Valkeakoski	8	2	1	3	0	0	0	0	0
Kajana	7	0	0	1	0	0	0	0	0
Kurikka	7	5	2	1	0	0	0	0	0
Nådendal	7	3	1	3	0	0	0	0	0
Hollola	6	1	1	1	0	0	0	0	0

Kommun	ensam- boende	långtids- bostadsl.	kvinnor	unga	invand- rare	familjer	familjer m. barn	par	familjer och par totalt
Imatra	6	6	0	0	0	0	0	0	0
Laukas	6	0	0	4	1	0	0	0	0
Heinola	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Idensalmi	5	0	1	2	0	0	0	0	0
Enare	5	0	2	0	0	2	3	1	3
Högfors	5	2	1	0	0	0	0	0	0
Ylöjärvi	5	3	1	0	1	0	0	0	0
Eura	4	0	1	2	0	0	0	0	0
Kangasniemi	4	0	0	0	0	1	2	0	1
Grankulla	4	0	1	0	3	0	0	2	2
Kemi	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Muurame	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Euraåminne	3	2	0	2	0	0	0	0	0
Kankaanpää	3	0	1	0	0	0	0	0	0
Konnevesi	3	2	2	1	0	0	0	0	0
Kontiolahti	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Orivesi	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Pieksämäki	3	0	1	0	0	0	0	0	0
Sastamala	3	0	0	1	0	0	0	0	0
Äänekoski	3	0	0	3	0	0	0	0	0
Hausjärvi	2	1	0	1	0	0	0	0	0
Ijo	2	1	0	0	0	1	4	1	2
Ikalis	2	2	0	0	0	0	0	0	0
Jämsä	2	2	0	1	0	0	0	0	0
Keuru	2	0	0	1	0	0	0	0	0
Kides	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Muhos	2	0	0	2	0	0	0	0	0
Nakkila	2	0	1	1	0	0	0	0	0
Närpes	2	0	1	0	1	0	0	0	0
Raseborg	2	1	2	0	0	0	0	1	1
Rovaniemi	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Tyrnävä	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Hyrnsalmi	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Juga	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Kaavi	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Limingo	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Libelits	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Virmo	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Nivala	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Polvijärvi	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Rääkkylä	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Somero	1	0	4	1	0	0	0	0	0
Sotkamo	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Suomussalmi	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Tohmajärvi	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulvby	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Utajärvi	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Hela Finland	4 600	961	1 190	850	1 096	159	275	105	264